

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

Циклова комісія фінансово-економічних та облікових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Заступник директора
з навчальної роботи**

Вікторія СОБА
«13» березня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Регіональна економіка»

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань

07 Управління та адміністрування

(шифр і назва галузі знань)

освітньо-професійна
програма

Маркетинг

спеціальність

075 Маркетинг

відділення

Економічне

(назва відділення)

Робоча програма

«Регіональна економіка»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

за галуззю знань

07 Управління та адміністрування

спеціальністю

075 Маркетинг

освітньо-професійна

програма

Маркетинг

«12» серпня 2022 року, - 16 с.

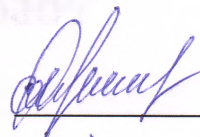
Розробник:

Катерина РЕЧКА, к.е.н., доцент, викладач вищої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фінансово-економічних та облікових дисциплін

Протокол від «12» серпня 2022 року № 1

Голова циклової комісії фінансово-економічних та облікових дисциплін

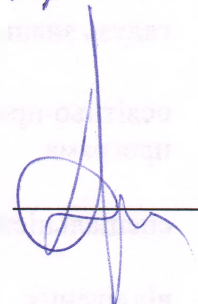

С. Іванова

Схвалено методичною радою коледжу.

Протокол від «12» серпня 2022 року № 1

Голова

Д. Костюк

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Обов’язкова
Розділів – 2	Спеціальність: 075 Маркетинг Освітньо-професійна програма: Маркетинг	Рік підготовки:
Загальна кількість годин - 120		2-й
		Семестр
		4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача освіти – 3	Освітньо-професійний ступінь: Фаховий молодший бакалавр	Лекції
		30 год.
		Практичні, семінарські
		30 год.
		Самостійна робота
		60 год
		Вид контролю:
		підсумкова контрольна робота

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить для денної форми здобуття освіти – 60/60

2. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Регіональна економіка» є формування знань щодо теоретичних і практичних засад територіальної організації продуктивних сил України, сучасного стану регіонального розвитку економіки та про територіальну і галузеву структуру господарського комплексу, а також об'єктивну необхідність раціонального використання всіх ресурсів і охорони навколишнього середовища.

Перелік компетентностей студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність працювати самостійно та автономно.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 3. Брати участь у плануванні маркетингової діяльності ринкового суб'єкта.

СК 4. Здатність провадити маркетингову діяльність на основі розуміння сутності та змісту теорії маркетингу і функціональних зв'язків між її складовими.

3. Передумови вивчення навчальної дисципліни

Дана навчальна дисципліна базується на раніше здобутих результатах навчання таких навчальних дисциплін, як «Правознавство» та «Політична економія».

4. Очікувані результати навчання

Результати навчання (РН):

РН 4. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язування практичних завдань у сфері маркетингу.

РН 5. Збирати й аналізувати необхідну інформацію, обчислювати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію

5. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань студентів наведено в додатку до робочої програми навчальної дисципліни.

6. Засоби оцінювання

Контрольні заходи включають поточний, тематичний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських (практичних) та в процесі здійснення самостійної роботи у таких формах: експрес-опитування, тести, вирішення ситуаційних завдань, робота в Інтернет тощо.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

7. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Особливості функціонування суб'єктів господарювання в умовах ринку.

Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни

Предмет і об'єкт регіональної економіки. Територія, розселення, виробництва, інфраструктура. Метод дисципліни. Економічне мислення. Аксіоми економічного мислення. Завдання дисципліни. Економічні процеси в регіоні. Регіональна економіка в системі економічних і природничих наук.

Тема 2. Економічне районування та територіальна організація господарства

Територіальна структура господарства – основа економічного районування. Засади економічного районування: погляди і принципи. Районоутворення як об'єктивний процес. Підходи і проблеми економічного районування. Основи розмежування економічних районів.

Основні форми територіальної організації господарства. Сутність територіальної організації. Класифікація економічних зв'язків. Територіальна структура. Форми розміщення продуктивних сил – пункти, центр, вузол, комплекс, район. Територіально-виробничі, портово-промислові комплекси та науково-технологічні зони.

Основи економічного районування. ТВК як основа економічного району. Сучасне економічне районування України. Нові сітки економічних районів за Ф.Заставним та О.Масляком (9 районів), О.Шаблієм (6), В.Поповкіним (5 макрорайонів і 10 мезорайонів).

Тема 3. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів

Економічні закони і закономірності розміщення продуктивних сил. Сутність економічних законів та закономірностей. Закономірності ефективного розміщення продуктивних сил, територіального поділу праці, економічної цілісності регіону, регіональної інтеграції господарства, територіальної комплексності, концентрації та диференціації продуктивних сил, зближення рівнів соціально-економічного розвитку регіонів.

Принципи розміщення продуктивних сил. Принципи раціонального та оптимального розміщення виробництва, збалансованості, пропорційності та комплексності виробництва, розміщення підприємств згідно з раціональними формами суспільної організації виробництва, урахування міжнародного територіального поділу праці, збереження екологічної рівноваги, обмеженого централізму.

Фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів. Сировинний, паливно-енергетичний, водний, трудовий, споживчий, транспортний фактори,

фактор науково-технічного прогресу, фактори ринкової кон'юнктури, економіко-географічного положення та екологічний. Вплив факторів на формування економіки регіонів.

Тема 4. Регіон у системі територіального поділу праці

Поділ праці і його економічна сутність. Суспільний поділ праці і його рівні. Просторовий поділ праці і його рівні. Сутність регіональної економіки і її категорії. Теорії просторової економіки: „ізолюваної держави”, „оптимального розташування”, „центральных місць”, „гравітаційна модель просторової взаємодії”, „полісів росту”, „територіально-виробничих комплексів”.

Наукові методи аналізу регіональної економіки. Сутність методів оцінки економіки регіонів. Економічні методи регіонального аналізу. Аспекти аналізу функціонування територіальної економічної системи. Регіональна економічна діагностика.

Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики

Структура економічної політики і її суб'єкти. Політика самоуправління і ефективності підприємств. Економічна політика органів регіональної влади. Економічна політика уряду країни. Політика структурної оптимізації регіональної економіки: пріоритетів, взаємодії підприємств і влади, власності, диверсифікації виробництва.

Поняття регіональної економіки та регіональної політики. Засади функціонування регіональної економіки. Соціально-економічний потенціал регіону. Державні регіональні програми як складова частина регіональної політики.

Регіональна економічна політика, її сутність та завдання. Державна регіональна політика її об'єкти і суб'єкти. Принципи ДРЕП перехідного періоду. Складові частини ДРЕП: економічна, соціальна, науково-технічна, екологічна, демографічна, гуманітарна, національна, зовнішньоекономічна, управлінська політики.

Напрями регіональної політики.

Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики

Державне управління економікою регіону. Роль держави в управлінні економікою регіону і її структури. Стабілізація і збалансування економіки регіону. Підприємизація і лібералізація в системі управління регіону. Методи державного управління і регулювання в регіоні.

Регіональна система управління і регулювання. Теоретичні засади регіонального управління і регулювання. Функції регіонального управління і регулювання. Підходи регіонального управління і регулювання. Управління і регулювання виробництвом регіонального продукту.

Самоуправління підприємств регіону. Управління працею. Операційний підхід в управлінні виробництвом. Засади управління продуктивністю і ефективністю виробництва.

Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах

Сутність господарського комплексу України і його структура.

Фінансова система регіону. Територіальні засади регіональних фінансів. Фінанси регіонального і місцевого самоврядування. Регіональні і місцеві бюджети. Податки в системі регіональних фінансів.

Основний капітал та інноваційний потенціал регіону. Сутність основного капіталу і його оборот. Технічний рівень виробництва в регіоні. Основи інноваційного потенціалу регіону. Засади трансформації економіки в умовах ринку.

Розділ 2. Потенціал і структура економіки регіонів України.

Тема 8. Природний та трудовий потенціал

Природні ресурси і їхнє розміщення в Україні. Оборотно-капітальна функція. Джерела оборотного капіталу. Населення: національні, соціальні і економічні категорії. Розселення і демографічні процеси в регіонах України. Трудовий (людський) капітал і зайнятість в регіонах України. Продуктивна і ефективна функція праці.

Природні передумови. Класифікація природних ресурсів. Мінеральні, земельні, водні, біологічні, рекреаційні, кліматичні і космічні ресурси, ресурси Світового океану. Вичерпні і невичерпні природні ресурси.

Природно-ресурсний потенціал України. Земельні, кліматичні, рекреаційні ресурси, рослинний та тваринний світ, ресурси Чорного та Азовського морів, корисні копалини, анутрішні води тощо.

Демографічні передумови розміщення продуктивних сил.

Трудоресурсний потенціал. Аналіз демографічної ситуації і ринку праці в регіоні. Регіональний ринок праці. Працевидатні та працевидатні регіони України.

Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси і регіональний продукт

Суть і класифікація міжгалузевих комплексів. Міжгалузеві регіональні комплекси мінерально-промислової, агропромислової, лісопромислової, морепромислової орієнтації. Цільовий та технологічний підходи до виділення міжгалузевих комплексів. Виробничі програми міжгалузевих регіональних комплексів. Основні цілі міжгалузевого комплексу.

Паливно-енергетичний, металургійний, машинобудівний, хіміко-лісовий, будівельний комплекси. Комплекс галузей легкої промисловості. Агропромисловий комплекс. Рекреаційний комплекс.

Тема 10. Економка України як єдність регіональних соціально-економічних систем.

Мікроекономічне районування. Мезоекономічне районування. Макроекономічне районування. Мегаекономічне районування.

Виробнича інфраструктура регіону. Енергетична інфраструктура. Транспортна система регіону. Розвиток виробничих зв'язків у регіонах.

Соціальна інфраструктура. Соціально-побутова та соціально-духовна інфраструктура регіону. Побутове обслуговування. Пасажирський транспорт та засоби зв'язку. Освіта. Культура. Охорона здоров'я, фізкультура і спорт.

Тема 11. Економіка регіонів України : стан та перспективи розвитку

Сучасне економічне районування України. Центральнотрапезський економічний район (Київська, Чернігівська, Черкаська, Житомирська, Кіровоградська обл.). Західнотрапезський економічний район (Рівненська, Волинська, Львівська, Івано-Франківська, Тернопільська, Вінницька, Хмельницька, Закарпатська, Черновецька обл.). Донецько-Придніпровський економічний район (Донецька, Луганська, Дніпропетровська, Запорізька обл.). Північно-східний економічний район (Харківська, Полтавська, Сумська обл.). Причорноморський (Південний) економічний район (Одеська, Миколаївська, Херсонська обл.).

Тема 12. Міжнародні економічні зв'язки України. Економіка регіонів світу

Засади міжнародних економічних зв'язків та інтеграція в світову економіку. Мегаекономічні райони континентів світу: Європи, Російської Федерації і Азії, Америки, Африки, Австралії та Океанії. Економіка континентів і світу.

Сутність міжнародного поділу праці, основні потоки капіталу та робочої сили. Соціально-економічна типологія країн. Економічна інтеграція. Економічні союзи. Форми зовнішньоекономічної діяльності. Зони спільного підприємництва. Зовнішньоекономічні зв'язки України.

Тема 13. Фактори сталого розвитку продуктивних сил

Основні загальноекономічні показники розвитку регіону та аналіз його економічного потенціалу. Основні розділи сучасної програми регіонального розвитку.

Характеристика загального рівня соціально-економічного розвитку регіону. Середньорічна чисельність населення. Чисельність працівників, зайнятих у народному господарстві. Валовий внутрішній продукт. Обсяг продукції промисловості. Виробництво товарів народного споживання. Валова продукція сільського господарства. Обсяг капітальних вкладень за рахунок усіх джерел фінансування. Доходи місцевих бюджетів. Видатки місцевих бюджетів. Грошові доходи населення. Обсяг роздрібного товарообігу. Обсяг реалізації платних послуг населенню. Обсяг експорту товарів. Баланси основних видів промислової і сільськогосподарської продукції. Середні ціни на основні види продукції.

Тема 14. Наукові засади раціонального природокористування

Поняття про природокористування. Етапи природокористування в Україні. Критерії ефективності природокористування. Концепції безплатності та невичерпності природних ресурсів, затратно-результатна концепція; її безпідставність. Диференційна рента як основний критерій економічної оцінки природних ресурсів. Специфіка нинішнього етапу природокористування в Україні. Принципи раціонального природокористування.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	с	п	с.р.
Розділ 1. Особливості функціонування суб'єктів господарювання в умовах ринку					
Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни.	4	2	2		-
Тема 2. Економічне районування та територіальна організація господарства.	12	4	2		6
Тема 3. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.	10	2	2		6
Тема 4. Регіон у системі територіального поділу праці	10	2	2		6
Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики.	10	2	2		6
Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики	10	2	2		6
Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах	4	2	2		-
Разом за розділом 1	60	16	14		30
Розділ 2. Потенціал і структура економіки регіонів України					
Тема 8. Природний та трудовресурсний потенціал	10	2	2		6
Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси і регіональний продукт	10	2	2		6
Тема 10. Економка України як єдність регіональних соціально-економічних систем.	10	2	2		6
Тема 11. Економіка регіонів України : стан та перспективи розвитку	4	2	2		-
Тема 12. Міжнародні економічні зв'язки України. Економіка регіонів світу	10	2	2		6

Тема 13. Фактори сталого розвитку продуктивних сил	4	2	2		-
Тема 14. Наукові засади раціонального природокористування	10	2	2		6
Разом за розділом 2	58	14	14		30
Підсумкова контрольна робота	2			2	
Усього годин	120	30	28	2	60

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми та зміст семінарських занять	Кількість годин
1.	Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни Поняття про предмет дослідження науки «Регіональна економіка». Місце дисципліни в системі наукових дисциплін, його мета і завдання. Структура дисципліни. Теоретико-методологічні основи «Регіональної економіки».	2
2	Тема 2. Економічне районування та територіальна організація господарства. Сутність та основні форми територіальної організації господарства. Основи економічного районування. Нові сітки економічних районів.	2
3	Тема 3. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів. Економічні закони і закономірності розміщення продуктивних сил. Принципи розміщення продуктивних сил. Фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.	2
4.	Тема 4. Регіон в системі територіального поділу праці. Нові парадигми та концепції регіону. Типологізація регіонів. Поняття про територіальний поділ праці. Територіальний поділ праці як основа формування економічних районів.	2
5.	Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики. Поняття регіональної економіки та регіональної політики. Регіональна економічна політика, її сутність та завдання. Державна регіональна політика, її об'єкти і суб'єкти. Напрями регіональної політики.	2
6.	Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики. Проблеми реалізації регіональної економічної політики. Законодавче підґрунтя. Механізм реалізації регіональної економічної політики держави. Державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону.	2
7.	Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах. Суть та основні риси господарського комплексу. Народногосподарський комплекс України. Трансформація господарського комплексу за ринкових умов.	2
8.	Тема 8. Природний та трудовресурсний потенціал України. Природні передумови. Природно-ресурсний потенціал України.	2

	Демографічні передумови розміщення продуктивних сил. Трудоресурсний потенціал.	
9.	Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення. Суть і класифікація міжгалузевих комплексів. Паливно-енергетичний, металургійний, машинобудівний, хіміко-лісовий, будівельний комплекси. Комплекс галузей легкої промисловості. Агропромисловий комплекс. Рекреаційний комплекс.	2
10.	Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем. Визначення сутності поняття інфраструктура. Виробнича інфраструктура регіону. Соціальна інфраструктура.	2
11.	Тема 11. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку. Сучасне економічне районування України. Центральноукраїнський економічний район. Західноукраїнський економічний район. Донецько-Придніпровський економічний район. Північно-східний економічний район. Причорноморський (Південний) економічний район.	2
12.	Тема 12. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури. Соціально-економічна типологія країн. Економічна інтеграція. Економічні союзи. Форми зовнішньоекономічної діяльності. Зони спільного підприємництва. Зовнішньоекономічні зв'язки України.	2
13.	Тема 13. Фактори сталого розвитку продуктивних сил. Основні загальноекономічні показники розвитку регіону та аналіз його економічного потенціалу. Характеристика загального рівня соціально-економічного розвитку регіону.	2
14.	Тема 14. Екосистеми як визначальне поняття в екології. Самовідновлювальні властивості біосфери та їхня обмеженість. Поняття про природокористування. Етапи природокористування в Україні. Специфіка нинішнього етапу природокористування в Україні.	2
	Разом	28

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми і зміст практичних занять	Кількість годин
1.	Підсумкова контрольна робота	2

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми і зміст лабораторних занять	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	

12. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми і зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів. Вплив факторів (сировинного, паливно-енергетичного, водного, трудового, споживчого, транспортного, науково-технічного прогресу, фактора ринкової кон'юнктури, економіко-географічного положення та екологічного) РПС на формування економіки регіонів.	6
2	Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства. Історія економічного районування України.	6
3	Тема 4. Регіон в системі територіального поділу праці. Вплив великих міст та основних форм територіальної організації виробництва на економіку регіону.	6
4	Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики Особливості державної регіональної політики України.	6
5	Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики. Програми розв'язання регіональних проблем.	6
6	Тема 8. Природний та трудовресурсний потенціал України. Аналіз демографічної ситуації і ринку праці в регіоні.	6
7	Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення Комплекс галузей легкої промисловості України.	6
8	Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем Характеристика галузей соціальної сфери України.	6
9	Тема 12. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури Географія зовнішньоекономічних зв'язків України. Проблеми та перспективи зовнішньоекономічної діяльності України.	6
10	Тема 14. Наукові засади раціонального природокористування. Вчення В.І. Вернадського про біосферу, ноосферу.	6
	Разом	60

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

14. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Презентації в PowerPoint, відеоролики, мультимедійний проектор та екран.
Навчально-методичне забезпечення з навчальної дисципліни, розміщене у навчально-інформаційному середовищі Moodle.

15. Заняття, що підлягають оцінюванню

Розділ 1	Тематична	Розділ 2	Тематична	Підсумкова к.р.	II семестр

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14			
C3 1	C3 2	C3 3	C3 4	C3 5	C3 6	C3 7	C3 8	C3 9	C3 10	C3 11	C3 12	C3 13	C3 14			

Максимальна оцінка - 12 балів
Мінімальна оцінка – 1 бал

16. Рекомендована джерела інформації

ОСНОВНА

Законодавчі і нормативні акти

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>
2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
4. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. Режим доступу: <http://www.imf.org>
5. Офіційний сайт Міністерства економіки України. Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
6. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
8. Офіційний сайт Національного банку України. Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
9. Офіційний сайт Ради підприємців України при КМУ. Режим доступу: <http://www.radakmu.org.ua>
10. Офіційний сайт Світового банку. Режим доступу: <http://www.worldbank.org>

Підручники (навчальні посібники)

1. Іщук С.І. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. – К., 2011. – 284с.
2. Ковтун О.І. Регіональна економіка: навчальний посібник / Ковтун О.І. - Львів: “Новий Світ 2000”, 2012. – 162 с.
3. Кухарська Н.О., Харічков С.К. Міжнародна економічна діяльність України: Навч. посіб. – Х.: Одиссей, 2012. – 456 с.
4. Савченко В.Ф. Регіональна економіка: Навч. посібник / Савченко В.Ф. – К.: Кондор, 2012. – 339 с.

ДОПОМІЖНА

4. Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С.Ф.Чигинов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К. КНЕУ, 2015. – 316 с.
5. Економіка підприємства: Підручник/ За заг.ред. С.Ф. Покропивного. – Вид. 2-ге, перероб та доп. - К.:КНЕУ, 2016.
6. Ринок і регіоналістика: Навч. посіб. / С.П.Сонько, В.В.Кулішов, В.І.Мустафін. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2012. – 380 с.
7. Семенов Г.А., Панкова М.О., Семенов А.Г. Економіка підприємства: Навчальний посібник: Вид. 2-ге, перероб. та доп. – Київ: Центр навчальної літератури, 2015. – 328 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
2. Державна казначейська служба України [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.treasury.gov.ua/>.
3. Державна служба зайнятості України [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.dcz.gov.ua/>.

4. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. – Доступний з: <<http://www.kmu.gov.ua/control/>>.
5. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Доступний з: <<http://www.minfin.gov.ua/>>.
6. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Доступний з: <<http://www.bank.gov.ua/>>.
7. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Доступний з: <<http://www.me.gov.ua/>>.
8. Пенсійний фонд України [Електронний ресурс]. – Доступний з: <<http://www.pfu.gov.ua/>>.
9. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності [Електронний ресурс]. – Доступний з: <www.fse.gov.ua/>.
10. Газета «Урядовий кур'єр» [Електронний ресурс]. – Доступний з: <<http://www.ukurier.gov.ua/>>.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ**«РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»****Для денної форми здобуття освіти**

Робочою програмою дисципліни передбачено вивчення 2-х розділів обсягом (кредитів ЄКТС):

1 розділ – 1,5 (60 год.);

2 розділ – 1,5 (60 год.).

Робочою програмою дисципліни передбачено застосування 3-х форм контролю знань здобувачів освіти: поточного, тематичного, підсумкового.

1. Поточний контроль.

За кожним елементом розділу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни, обов'язкова певна форма поточного оцінювання знань. Такими формами можуть бути:

- усне опитування;
- письмова контрольна робота (відповіді на питання лекційного курсу, виконання певних розрахунків тощо);
- тестування знань студентів з певного розділу (теми) або з певних окремих питань лекційного курсу;
- виступ на семінарських заняттях (з рефератом, в дискусії).

Критеріями оцінки є:**при усних відповідях:**

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та допоміжної літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

На практичному/семінарському занятті оцінюються:

- усні відповіді студентів;
- участь в обговоренні дискусійних питань;
- участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні;
- аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки;
- підібрана інформація щодо прикладів з економічної практики;
- реферативні виступи, усні повідомлення тощо.

Оцінювання самостійної роботи студента.

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється як під час аудиторних занять (на семінарах, практичних заняттях), так і у позааудиторний час.

Контроль самостійної роботи передбачає:

- визначення ступеня засвоєння матеріалу;
- визначення якості виконання завдань;
- своєчасне виконання і здача поточних завдань;

– оцінку знань, здобутих у результаті самостійної навчальної роботи.

2. Тематичний контроль.

Тематичний контроль є підсумком певного етапу вивчення навчальної дисципліни. Його мета – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни.

Тематична оцінка визначається як середнє арифметичне набраних балів за поточну роботу при вивченні тем певного розділу.

3. Підсумковий контроль.

Вивчення трьох розділів навчальної дисципліни «Регіональна економіка» завершується виконанням підсумкової контрольної роботи. Її мета – виявлення кінцевого результату засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. Критерії оцінювання знань студентів за підсумкову контрольну роботу наводиться у пояснювальній записці до пакета тестових завдань.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Регіональна економіка» як профільного предмета, вивчення якого передбачене освітньою програмою профільної середньої освіти для підготовки фахових молодших бакалаврів на основі базової загальної середньої освіти, здійснюється за 12-бальною шкалою (табл. 1), з подальшим переведенням семестрової оцінки в оцінку за національною шкалою «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно» з визначенням рейтингу студента в балах за 100-бальною шкалою (табл. 2) та перенесенням підсумку у Відомість успішності з навчальної дисципліни.

Таблиця 1. Оцінювання навчальних знань здобувачів освіти

Рівень досягнень	Бали	Критерії оцінювання знань студентів
І. Початковий	1 бал	Студент має уявлення з визначеної проблеми, за допомогою викладача може розпізнати окремі поняття навчальної дисципліни «Регіональна економіка», що стосуються навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни.
	2 бали	Студент намагається відтворити окремі поняття, за допомогою викладача або з використанням підручника володіє елементарними знаннями за програмою; обирає правильний варіант відповіді з двох запропонованих (на рівні «так – ні»).
	3 бали	Студент відтворює окремі поняття; з допомогою викладача або з використанням підручника фрагментарно визначає їхні ознаки; відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді; з допомогою викладача фрагментарно виконує практичні завдання без належного оформлення.
ІІ. Середній	4 бали	Студент з допомогою викладача або з використанням підручника відтворює незначну частину навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни, дає визначення окремих фінансових понять, у відповідях може допускати помилки; з допомогою викладача виконує практичні завдання з неповним їх оформленням.
	5 балів	Студент відтворює основний зміст навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни, відповідаючи на запитання викладача; дає визначення окремих фінансових понять; наводить приклади, що ґрунтуються на матеріалі

		підручника; у відповідях може допускати помилки; з допомогою викладача виконує практичні завдання, частково оформляє їх.
	6 балів	Студент самостійно, але неповно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни; частково дотримується логіки його викладу; відповідає на окремі запитання; у цілому правильно вживає фінансову термінологію; у відповідях допускає помилки; розв'язує прості типові задачі з допомогою викладача; з допомогою викладача виконує практичні завдання, оформляє їх без висновків.
III. Достатній	7 балів	Студент самостійно і послідовно відтворює більшу частину навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни; у відповідях на запитання допускає неточності; розв'язує прості типові задачі звертаючись за консультацією до викладача; виконує практичні завдання, звертаючись за консультацією до викладача, оформляє їх, робить неповні висновки.
	8 балів	Студент самостійно і послідовно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни; відповідає на поставлені запитання, допускаючи у відповідях неточності; дає порівняльну характеристику явищ та процесів; виправляє допущені помилки; розв'язує типові задачі користуючись алгоритмом; виконує практичні завдання, звертаючись за консультацією до викладача, оформляє їх, робить неповні висновки.
	9 балів	Студент вільно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни та відповідає на поставлені запитання, передбачені навчальною програмою; з допомогою викладача узагальнює, систематизує та встановлює причинно-наслідкові зв'язки; самостійно розв'язує типові задачі; виконує практичні завдання, оформляє їх, робить нечітко сформульовані висновки.
IV. Високий	10 балів	Студент системно та вільно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни та обґрунтовано відповідає на запитання, передбачені навчальною програмою; узагальнює, систематизує, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; використовує знання у нестандартних ситуаціях; самостійно розв'язує типові задачі у межах програми; робить чітко сформульовані та обґрунтовані висновки.
	11 балів	Студент логічно, усвідомлено оперує навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни; обґрунтовано відповідає на запитання; самостійно аналізує і розкриває сутність і функції фінансів; встановлює і обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки; аргументовано використовує знання у нестандартних ситуаціях; самостійно розв'язує задачі; ретельно виконує практичні завдання, оформляє їх, робить логічно побудовані та обґрунтовані висновки.
	12 балів	Студент виявляє системні, міцні та глибокі знання за програмою профільного предмета, може вести дискусію з конкретного питання; вільно розв'язує задачі різного рівня складності; вміє без помилок виконувати практичні завдання, передбачені програмою профільного предмета, робить логічно побудовані та аргументовані висновки, самостійно користується різними

		джерелами інформації; наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.
--	--	---

Таблиця 2. Переведення оцінки за 12 бальною школою в оцінку за національною школою з визначенням рейтингу студента в балах

Оцінка за 12 бальною школою	Оцінка національна	Рейтинг студента, бали
12	Відмінно	100
11		96
10		93
9	Добре	89
8		84
7		79
6	Задовільно	73
5		69
4		64
3	Незадовільно	59
2		40
1		20